

Návrh inauguračnej komisie

vo veci vymenúvacieho konania doc. PhDr. Jany Bérešovej, PhD. za profesorku, spracovaný v zmysle § 14 ods. 6 Zásad Trnavskej univerzity v Trnave o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov docent a profesor

a) Zoznam členov vymenúvacej komisie a oponentov

Vymenúvacia komisia:

Predsedačka

prof. PaedDr. Silvia Pokrivčáková, PhD., Trnavská univerzita v Trnave, Pedagogická fakulta – prítomná prezenčne

Členovia

prof. PhDr. Gabriela Lojová, PhD., Univerzita Komenského v Bratislave, Pedagogická fakulta, pripojená on-line

prof. Zuzana Straková, PhD., Prešovská univerzita v Prešove, Filozofická fakulta – ospravedlnená

Professor auxiliar Maria Helena Mendes Carneiro Peralta – The Institute of Education, University of Lisbon, Portugalsko – pripojená on-line

Oponenti:

prof. PaedDr. Dana Hanesová, PhD., Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Pedagogická fakulta, pripojená on-line

prof. PhDr. Věra Janíková, Ph.D. – Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, Brno, Česká republika, pripojená on-line

prof. Waldek Martyniuk, Dr habil. – Jagelovská univerzita, Krakow, Poľsko, pripojený online

b) Odborné posúdenie úrovne prednesenej inauguračnej prednášky

Vedecká rada PdF TU v Trnave na svojom zasadnutí 10. februára 2022 schválila uchádzačkinu tému inauguračnej prednášky s názvom: Komunikatívne testovanie v optike maturitnej skúšky z anglického jazyka. Na základe priebehu prednášky zachytenej v písomnom stanovisku určenými členmi Vedeckej rady PdF TU v Trnave a v súlade so stanoviskom členov inauguračnej komisie konštatujeme nasledovné:

Prezentovaná prednáška bola syntézou dlhoročnej vedeckej práce uchádzačky v oblasti diagnostiky cudzojazyčných kompetencií študentov končiacich štúdiu na stredných školách s maturitou. V prvej časti prednášky uchádzačka definovala koncepciu komunikatívneho testovania cudzojazyčných komunikačných kompetencií a predstavila krátky prehľad jej historického vývoja od 70. rokov minulého storočia dodnes. V druhej časti inauguračnej prednášky sa uchádzačka zamerala na definovanie cieľov a formátu komunikatívneho testu. V zhode s Morrowom (2021) uchádzačka tento typ testu chápe ako nástroj na priame testovanie schopnosti žiaka používať jazyk, pričom sa dôraz kladie nielen na formálnu korektnosť, ale aj kontextuálnu vhodnosť použitého jazyka. Pri osvetľovaní špecifických charakteristík komunikatívnych testov sa uchádzačka detailne zaoberala potrebou zabezpečenia ich adekvátnej validity a reliability a možnými spôsobmi ich dosiahnutia. V ďalšej časti prednášky uchádzačka prešla k téme Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý predstavuje nový model pre opis a škálovanie používania jazyka a na ktorého aktualizácii a uvádzaní do

pedagogickej praxe v krajinách EÚ uchádzačka aktívne spolupracuje s Európskym centrom pre moderné jazyky (ECML) v rakúskom Grazi. Pri uvádzaní národných jazykových skúšok do vzťahu s referenčným rámcom poukázala uchádzačka na päť vzájomne súvisiacich postupov: a) familiarizácia, b) špecifikácia, c) štandardizácia a benchmarking, d) normotvorba a e) validácia. Následne autorka ilustrovala tieto postupy na konkrétnom príklade tvorby úloh pre externú časť maturitnej skúšky z anglického jazyka pre študentov slovenských stredných škôl. V záverečnej fáze inauguračnej prednášky sa autorka podrobnejšie venovala otázkam kontextovosti a autenticity úloh, ako aj otázkam analýzy položiek pre dosiahnutie ich vyššej reliability. Uchádzačka napokon identifikovala v existujúcom formáte maturitných skúšok niekoľko problematických oblastí, ktoré predstavujú pre súčasné slovenské školstvo významné výzvy, a to konkrétne: a) otázky dopad na vyučovanie; b) nedostatočné školenie učiteľov, c) potreba profesionalizácie hodnotenia písomného prejavu a d) odporúčaná zmena interných častí maturít na externé hodnotenie.

Inauguračná prednáška umožnila nahliadnuť do originálnej vedeckej práce uchádzačky, ktorú naplno rozvíja v pozícii hlavnej koordinátorky tímu tvoriaceho maturitné testy z anglického jazyka pre Národný ústav certifikovaným meraní vzdelávania v Bratislave. Prednáška bola prezentovaná v logickej postupnosti a štruktúre, s efektívnym využitím a dodržaním stanoveného limitu dvadsiatich minút. Téma prednášky bola náročná, špecifická, napriek tomu bol spracovaná a prezentovaná s jasným a dobre zrozumiteľným komunikačným posolstvom. Uchádzačka preukázala profesionálnu a odbornú schopnosť prezentácie vedecky náročnej témy a tiež didaktickú schopnosť predniesť tému jasne a zrozumiteľne pre akademické auditórium, zložené nielen z odborníkov v danom vednom odbore (lingvodidaktika, didaktika anglického jazyka). Zaslúženú pozornosť auditória si uchádzačka zabezpečila aj tým, že sa venovala mimoriadne aktuálnej téme a reflektovala na prebiehajúcu transformáciu vzdelávacích politík a kurikulárnu reformu slovenského školstva. Inauguračná prednáška bola prednesená v slovenskom jazyku, uchádzačkin prejav bol kultivovaný a zachovával všetky štandardy vedeckého diskurzu. Uchádzačka preukázala svoj hlboký vedecký vhlad, širokú odbornú rozhladenosť, akademickú objektivnosť, rečnícku profesionalitu a presvedčivosť. Tieto atribúty uchádzačka preukázal aj v následnej diskusii, do ktorej sa zapojili prof. Lojová, prof. Adamcová, prof. Kaščák a prof. Bílek.

c) Preskúmanie splnenia kritérií na vymenúvanie profesorov

Vymenúvacia komisia podrobne preskúmala predložené dokumenty uchádzačky, ktorých hodnovernosť vyjadrila už v predchádzajúcom Návrhu spracovanom v zmysle § 14 ods. 2 Zásad Trnavskej univerzity v Trnave o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov docent a profesor. S ohľadom na preskúmanie splnenia kritérií na vymenúvanie profesorov, komisia konštatuje nasledovné:

Uchádzačka získala akademický titul „philosophiae doctor“ (PhD.) v študijnom odbore teória vyučovania všeobecnovzdelávacích predmetov – teória vyučovania cudzích jazykov v roku 2002 po ukončení interného doktorandského štúdia na Filozofickej fakulte TU v Trnave. Habilitovala sa v odbore všeobecné zdravotníctvo v roku 2005 na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity v Trnave s prácou zameranou na otázky vyučovania anglického jazyka pre špecifické zdravotnícke účely. Časový odstup medzi habilitáciou a súčasným vymenúvacím konaním uchádzačky predstavuje 17 rokov, ktoré sú v plnom rozsahu pokryté pedagogickou a vedeckovýskumnou činnosťou uchádzačky na základe pracovného pomeru na ustanovený týždenný pracovný čas s Trnavskou univerzitou v Trnave. Tieto skutočnosti dokumentujú splnenie kritérií uchádzačky vyjadrené v § 7 a § 8 Kritérií (kvalifikačné predpoklady a požiadavky na rozsah pedagogickej činnosti). Prehľad pedagogickej činnosti uchádzačky súčasne dokumentuje aj to, že od začiatku svojej pedagogickej činnosti až do súčasnosti aktívne

pôsobí v oblasti didaktiky anglického jazyka – či už v oblasti vyučovania anglického jazyka pre špecifické účely v zdravotníctve alebo v študijných programoch, ktoré patria do študijného odboru učiteľstvo a pedagogické vedy: učiteľstvo anglického jazyka a literatúry (v 1. a 2. stupni VŠ vzdelávania) a teória jazykového a literárneho vzdelávania (3. stupeň).

Uchádzačka predložila zoznam publikačnej činnosti a zoznam ohlasov ako oficiálny výstup z inštitucionálnej databázy publikačnej činnosti Univerzitnej knižnice Trnavskej univerzity v Trnave. Tento zoznam sumárne obsahuje 240 jednotiek publikačnej činnosti (210 bez skupiny N) a 133 jednotiek v kategórii ohlasy. Predložený zoznam publikačnej činnosti dokladuje plnenie § 9 ods. 1 až 4 podľa Kritérií. Podľa tabelárneho prehľadu vybraných extenzívnych ukazovateľov vedeckovýskumnej činnosti je uchádzačka autorkou 9 vedeckých monografií, 8 vysokoškolských učebníc (podielovo prepočítané 7,33) a 2 učebných textov. Publikovala spolu 125 pôvodných vedeckých prác v časopisoch a zborníkoch, vrátane kapitol vo vedeckých monografiách (podielovo prepočítané 118,48), z toho je 75 textov publikovaných v zahraničných časopisoch a zborníkoch (podielovo prepočítané 69,65). Počet pôvodných vedeckých prác registrovaných v databázach WoS, Scopus a Erih je 23. Uchádzačka sa aktívne zúčastnila na 87 konferenciách, z toho na 52 zahraničných. Na práce uchádzačky bolo v čase predloženia výstupu z Univerzitnej knižnice TU v Trnave zaregistrovaných celkovo 133 citácií, z toho 84 zahraničných a 24 v kategórii WoS a Scopus. Evidované výstupy publikačnej činnosti a ohlasov dokumentujú splnenie požiadaviek v § 9 a § 11 Kritérií.

V rámci vedecko-pedagogických aktivít vysokoškolského učiteľa, uchádzačka doposiaľ viedla piatich študentov doktorandského štúdia v študijnom programe teória jazykového a literárneho vzdelávania, z ktorých dvaja už úspešne štúdium ukončili. Z predložených materiálov je evidentná vlastná vedecká škola uchádzača, ktorá sa obsahovo pohybuje v širšom zábere odborovej didaktiky. Zameranie vedeckovýskumnej činnosti sa v plnom rozsahu odráža v pedagogickom pôsobení uchádzača v oblasti učiteľstva a pedagogických vied a to vo všetkých úrovniach vysokoškolského vzdelávania.

Inaugurantka je osobou zodpovednou za profilové predmety v bakalárskych a magisterských študijných programoch učiteľstva anglického jazyka a literatúry (v kombinácii aj jednodborové) a v doktorandskom študijnom programe teória jazykového a literárneho vzdelávania. Je tiež členkou odborovej komisie doktorandského študijného programu Teória jazykového a literárneho vzdelávania. Zároveň aktuálne zabezpečuje vyučovacie predmety vo všetkých študijných programoch (bakalárskeho, magisterského a doktorandského štúdia) zabezpečovaných Katedrou anglického jazyka a literatúry PdF TU, pričom sa zameriava predovšetkým na teóriu a prax vyučovania anglického jazyka. V ich rámci vedie bakalárske aj diplomové práce (eviduje 15 úspešne obhájených bakalárskych a 53 diplomových prác).

Inaugurantka sa podieľala na riešení 11 vedeckých a vedecko-edukačných projektov, z toho v 2 (APVV a VEGA) bola zodpovednou riešiteľkou, v 1 (KEGA) bola spoluriešiteľkou, čo je plne v súlade s požiadavkou Kritérií, vyjadrenej v § 9, ods. 5.

Položky uvedené v predložených materiáloch dokumentujú aj plnenie ďalších rozširujúcich požiadaviek vyjadrených v § 12 Kritérií. Ide o členstvá v profesijných a odborových organizáciách (doma i v zahraničí), v redakčných radách časopisov, vedeckých radách, v programových a vedeckých výboroch domácich a zahraničných konferencií, o prednáškovú činnosť nad rámec pedagogického pôsobenia na vysokej škole vo forme popularizačných prednášok, ďalšie vzdelávanie učiteľov a pod.

d) Zhodnotenie úrovne pedagogickej, vedeckej a publikačnej činnosti

V pedagogickej, vedeckej a publikačnej činnosti uchádzačky je možné identifikovať 3 hlavné línie záujmu: 1. vyučovanie angličtiny pre špecifické účely, 2. diagnostika a hodnotenie edukačných výstupov žiakov a študentov učiacich sa angličtinu ako cudzí jazyk predovšetkým prostredníctvom Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky a 3. rozvoj interkultúrnych kompetencií učiacich sa angličtinu ako cudzí jazyk.

1. Od začiatku svojej akademickej kariéry sa uchádzačka venovala otázkam vyučovanie angličtiny pre špecifické účely v zdravotníctve. Túto tému rozpracovala v rámci svojej habilitačnej práce a v r. 2005 publikovala vedeckú monografiu *Angličtina pre špecifické účely v zdravotníckom manažmente* (Trnava : Trnavská univerzita v Trnave, 83 s., ISBN 80-8082-033-3) a v téme pokračovala aj v ďalšom období, napr. štúdiou *An E-learning Course in EAP – Enhancing Academic Study Skills, Language and Culture (INTE 2014 – International Conference on New Horizons in Education, Sakarya : Sakarya University, 2014, s. 384–390. ISSN 2146-7358)* a vysokoškolskou učebnicou *Academic Skills in Medical English : A Guide for Postgraduate Students*, v spoluautorstve s Annou Barnau a Boženou Džuganovou, Martin : P + M Turany, 2021, 144 s., ISBN 978-80-89410-28-6).

2. Uchádzačka sa ako členka expertného tímu Európskeho centra pre moderné jazyky v Grazi v Rakúsku od jeho vzniku v roku 2008 mala možnosť počas niekoľkoročnej expertíznej a prednáškovej činnosti oboznámiť sa s výučbou cudzích jazykov vo viacerých krajinách Európy. Vedecky sa zameriava na porovnanie vplyvu referenčného rámca na zmenu v systéme záverečného hodnotenia jazykovej kompetencie žiakov zo stredných škôl, ako aj na sumarizáciu nedostatkov v päťstupňovom procese nastavenia záverečných skúšok na Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky s osobitným zameraním na krajiny strednej a východnej Európy (Slovensko, Chorvátsko, Maďarsko, Slovinsko). V rámci riešenia problematiky adekvátnej diagnostiky a hodnotenia edukačných výstupov žiakov a študentov učiacich sa angličtinu ako cudzí jazyk uchádzačka aktívne participovala na aplikácii Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky v slovenskom kontexte už v pilotných fázach jeho zavádzania do pedagogickej praxe. Výsledky svojej vedeckovýskumnej práce v tejto oblasti publikovala vo viacerých prácach, napr. *Komunikatívne testovanie cudzích jazykov v súlade s požiadavkami Rady Európy* (Trnava : Trnavská univerzita v Trnave, 2004, 97 s., ISBN 80-89074-96-0), *The Impact of the CEFR on Teaching and Testing English in East-European Contexts* (in *Synergies Europe*, 6/2011, s. 177–190, ISSN 1951-6088) a *The Impact of the CEFR on Teaching and Testing English in the Local Context* (in *Theory and Practice in Language Studies*, roč. 7, č. 11. ISSN 1799-2591) a bezprostredne ich aplikuje vo vlastnej pedagogickej činnosti v predmetoch *Hodnotenie a testovanie jazykovej kompetencie (Mgr. stupeň učiteľských programov)* a *Diagnostika a evalvácia v jazykovom a literárnom vzdelávaní (PhD. stupeň)*. Vyvrcholením tejto línie uchádzačkinej vedeckej, pedagogickej a publikačnej činnosti je nesporne vedecká monografia *The Impact of the CEFR on Testing In Local Contexts* (2017). Táto monografia vydaná v zahraničnom vydavateľstve (Frankfurt am Main : Peter Lang Academic Research) poskytuje prehľad riešenia problémov v oblasti hodnotenia jazykovej kompetencie v cudzích jazykoch, najmä v anglickom jazyku. Okrem porovnania testovania anglického jazyka v niektorých európskych krajinách sa monografia zameriava na najnovšie trendy v komunikatívnom testovaní. Autorka prezentuje aj štatistickú analýzu maturitných testov, aby upriamila pozornosť na nevyhnutnosť poskytnutia konkrétnych údajov pre budúcich zamestnávateľov študentov, ako aj pre potreby zabezpečenia kvality v celonárodnom testovaní. Monografia vznikla na základe expertíznej, konzultačnej a prednáškovej činnosti v rámci medzinárodných projektov RelEx a RELANG, na ktorých uchádzačka aktívne participuje. Práca s odborníkmi v celoeurópskom kontexte umožňuje uchádzačke overiť si postupy v komunikatívnom testovaní a vnímať ich dopad na hodnotenie komunikatívnej jazykovej kompetencie.

3. Tretou oblasťou, na ktorú sa uchádzačka priebežne zameriava vo svojich vedeckovýskumných, pedagogických a publikačných aktivitách uchádzačky, je oblasť rozvoja interkultúrnych kompetencií žiakov a problematika interkultúrnej komunikácie (napr. kapitola Interkultúrna komunikácia – jej nezastupiteľné miesto vo výučbe anglického jazyka a v príprave učiteľov v pregraduálnom a postgraduálnom vzdelávaní, in: Cudzie jazyky a medzikultúrna komunikácia: vzťahy, súvislosti a perspektívy. Bratislava : Z-F LINGUA, 2011, ISBN 978-80-89328-67-3, s. 64–88). Aj v tejto oblasti dlhodobé aktivity uchádzačky nateraz vyvrcholili publikovaním vedeckej monografie *Developing Intercultural Communicative Competence in Local ELT* (Munich : Peter Lang Academic Research, 2019, 152 s., ISBN 978-3-631-77034-4). Monografia prezentuje empirický výskum zameraný na verifikáciu konceptov v oblasti interkultúrnej komunikatívnej kompetencie v slovenskom edukačnom kontexte. Prepojenosť jazyka a kultúry je preukázaná na základe dôkladnej analýzy deskriptorov rámca SERR, učebníc anglického jazyka, národného kurikula pre anglický jazyk. Postoje učiteľov a žiakov k rozvoju interkultúrnej komunikatívnej kompetencie potvrdzujú jej opodstatnenosť pre tvorbu, interpretáciu a komunikovanie významu.

Vedecká a pedagogická práca Jany Bérešovej je originálna a má dopad na oblasť pedagogickej vedy a vzdelávania v celonárodnom prostredí, aj širšom medzinárodnom prostredí. Jej vedecké dielo je vystavané na výsledkoch základného výskumu v oblasti pedagogických vied, je originálne a prínosné ako v domácom, tak aj medzinárodnom vedeckom diskurze.

e) Čestné vyhlásenie o morálnej bezúhonnosti

Doklady, ktoré uchádzačka predložila k žiadosti o vymenúvacie konanie, obsahujú jej Čestné prehlásenie o morálnej bezúhonnosti. Komisia berie dané prehlásenie na vedomie a touto zápisnicou potvrdzuje relevantnosť daného prehlásenia.

f) Odporúčanie schválenia návrhu na vymenovanie za profesora v odbore odborová didaktika

V nadväznosti na už vykonané procedurálne kroky vo veci vymenúvacieho konania, komisia opakovane konštatuje plnenie kritérií uchádzačky doc. PhDr. Jany Bérešovej, PhD. et PhD. na jej vymenovanie za profesora v odbore odborová didaktika. Ďalšie kroky tohto konania, najmä pozitívne stanoviská všetkých troch oponentov na predložené materiály uchádzačky, vlastné konanie i hodnotenie inauguračnej prednášky, deklarujú zodpovedajúcu kvalitu spôsobilosti uchádzačky. Vymenúvacia komisia preto na základe doterajšieho priebehu konania

ODPORÚČA

Vedeckej rade Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, aby schválila postúpenie návrhu na vymenovanie doc. PhDr. Jany Bérešovej, PhD. et PhD. za profesora v odbore odborová didaktika na ďalšie konanie vo Vedeckej rade Trnavskej univerzity v Trnave.

Trnava 19. mája 2022

prof. PaedDr. Silvia Pokrivčáková, PhD.

prítomná

prof. PhDr. Gabriela Lojová, PhD.

prítomná on-line

prof. Zuzana Straková, PhD.

ospravedlnená

Professor auxiliar Maria Helena Mendes Carneiro Peralta

prítomná on-line